

Motion till riksdagen 2018/19:2662

av Patrik Björck m.fl. (S)

Förändring av andelstal för enskilda vägar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga fram en lagstiftning som innebär en förenkling och dessutom att kostnaderna sänks vid hantering av ändring av andelstal för enskilda vägar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En stor del av Sveriges nätverk består av enskilda vägar som förvaltas av samfällighetsföreningar. Många av dessa föreningar är små, och då kostnaderna för att hålla aktuella andelstal är höga har många av dessa inaktuella andelstal. En översyn av regelverket som sänker kostnaden för ändring av andelstal och samtidigt underlättar Lantmäteriets arbete bör övervägas.

35 000 vägsamfälligheter

Det finns 35 000 vägsamfälligheter runt om i Sverige. Dessa berör över två miljoner fastigheter, som alla har andel i skötseln, och respektive fastighets andelstal används då man ska fastställa fördelningen av föreningens kostnader. En fastighets andel fastställs vid det tillfälle då andelsfördelning beslutas, och en rad olika parametrar finns med i beräkningen. Det handlar om fastighetens storlek, om det är permanent- eller fritidsboende med mera.

Lantmäterimyndigheten är ansvarig för såväl inrättandet som ändring av gemensamhetsanläggningar och för att andelstalen blir rättvisa och följer regelverket. Det är idag endast Lantmäteriet som kan bilda en samfällighetsförening, registrera anläggningen och fastställa andelstal. Det finns en anläggningslag från 1974 som är grunden för detta arbete.

Höga kostnader

Riksförbundet Enskilda vägar med flera har under ett antal år påpekat att kostnaderna för att upprätthålla aktuella andelstal är för höga och att detta innebär att vi idag har ett antal vägsamfälligheter i landet där andelsfördelningen inte är relevant. Samfälligheterna väljer dock att inte ändra i andelsfördelningen då detta många gånger innebär en större kostnad än vad vägunderhållet kostar under ett eller ibland flera år.

Det innebär att andelstalen i många samfälligheter är inaktuella och att de uppgifter som finns i fastighetsregistret om andelstal är felaktiga eller saknas helt för nya fastighetsbildningar.

Största delen av vägnätet

Större delen av det svenska vägnätet består av enskilda vägar. Det finns totalt ca 44 000 mil, varav 7 800 mil får statsbidrag. Detta bidrag ska täcka delar av underhållet och innebär dessutom att vägen ska hållas öppen för allmän trafik. En kartläggning som gjorts visar att minst 5 000 lantmäteriförrättningar skulle behöva göras per år för att hålla andelstalen aktuella.

Redan idag är Lantmäteriets handläggningstider långa och utgör ett hinder, utöver de höga kostnaderna, för ett sådant arbete.

Förenkling och kostnadssänkning

Det behövs en förenkling och dessutom att kostnaderna för ändring av andelstalen sänks. En lösning kan vara att en samfällighet själva kan ändra andelstalen för de fastigheter som ingår i föreningen. Beslut om ändring skulle kunna tas på samfällighetens stämma med kvalificerad majoritet, och beslutet ska sedan godkännas av lantmäterimyndigheten innan registrering sker.

Detta skulle innebära att Lantmäteriets resurser kan nyttjas till mer angelägna ärenden och att handläggningstiderna och kostnaderna för andelsförändringar skulle minska drastiskt.

Vi skulle dessutom få ett register över andelsägare som skulle vara aktuellt, till nytta för såväl de enskilda inom vägsamfälligheten som myndigheten.

Tidigare riksdagshantering

När riksdagen behandlade ett antal liknande motioner i april 2017 vid behandlingen av betänkande 2017/18:CU18 angav utskottet i sitt ställningstagande, som också blev riksdagens beslut, att samfällighetsföreningar som har behov av att ändra otidsenliga andelstal ska kunna göra det på ett så enkelt och rättssäkert sätt som möjligt.

Men då Regeringskansliet utreder frågan bör motionsyrkandena avslås.

Vi anser att regeringen skyndsamt bör lägga fram en lagstiftning som innebär en förenkling och dessutom att kostnaderna sänks.

Patrik Björck (S)

Carina Ohlsson (S)

Erik Ezelius (S)